ПРОГРАМА ТА УМОВИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО АРХІТЕКТУРНОГО КОНКУРСУ ІДЕЙ НА ЗРАЗКОВІ ПРОЄКТИ САДИБНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТЛА ДЛЯ ВІДБУДОВИ «RESET: НОВА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНСЬКОГО МОДЕРНУ»

Замовник та організатор конкурсу: ГС «Бізнес за партнерство»
Веб-сайт конкурсу: https://bfp.org.ua/reset2026

Автор ідеї: Ганна Бондар, віце-президент Національної спілки архітекторів України, Народний депутат України.

Партнери конкурсу: Міністерство культури України, Міністерство у справах громад, територій та внутрішньо переміщених осіб України (Мінрегіон), Національна спілка архітекторів України, Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування "Асоціація ОТГ".

Конкурс має статус офіційної підтримки Національної спілки архітекторів України і рекомендований нею до участі.

Конкурс проводиться у відповідності до вимог Цивільного кодексу України, Закону України "Про архітектурну діяльність", Закону України "Про авторське право та суміжні права", Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів (затвердженого постановою КМУ від 25.11.1999 № 2137).

У частині, що не суперечить законодавству України, під час організації Конкурсу враховуються положення Переглянутої рекомендації ЮНЕСКО щодо міжнародних правил проведення архітектурних та містобудівних конкурсів, Керівництва Міжнародної спілки архітекторів (UIA) щодо конкурсів з проєктування в архітектурі та суміжних сферах, а також Рекомендацій Ради архітекторів Європи (ACE) .

Конкурс є експериментальним і має на меті апробувати новий порядок організації та проведення творчих конкурсів з проєктування (архітектурних та містобудівних конкурсів), які наразі підготовлені Міністерством у справах громад, територій та внутрішньо переміщених осіб України (Мінрегіон) спільно із Національною спілкою архітекторів України.

1. Передумови проведення конкурсу

1.1. Руйнація житла в Україні внаслідок військової агресії російської федерації набула величезних масштабів. За даними RDNA5 станом на грудень 2024 року 14% загального житлового фонду пошкоджено або зруйновано, це торкнулося понад 2,5 мільйона домогосподарств, відтак житловий сектор є найбільш постраждалим.

За кількістю будівель більшість житла в Україні відноситься до індивідуального садибного житла. До лютого 2022 року житловий фонд

складався приблизно з 20 мільйонів одиниць, розподілених між багатоквартирними будинками, гуртожитками та різними типами односімейних будинків. Хоча переважна більшість зруйнованого житла відноситься до багатоквартирних будинків (приблизно 80%), кількість зруйнованого індивідуального садибного житла — велика і складає приблизно 500 тисяч індивідуальних житлових будинків, більшість яких потребуватиме відновлення, при цьому ***відновлення «краще, ніж було»*** (за девізом Декларації в Лугано), а саме: ***житло має стати більш екологічним, енергоефективним, функціональним і естетичним***. Це також співпадає із принципами Нового Європейського Баухауза (NEB).

1.2. Існуюче регулювання будівництва індивідуального садибного житла в Україні не зможе досягти поставленої мети. Адже, будівництво садибних житлових будинків площею до 500 кв. м відбувається за спрощеною процедурою, а саме — без проєктної документації на будівництво на підставі Будівельного паспорта або Схеми намірів забудови (до 200 кв. м при відсутності містобудівної документації на місцевому рівні), які представляють собою схему генплану земельної ділянки без архітектурних рішень житлової будівлі та господарчих споруд. Таке регулювання вже призвело до появи неефективного, нефункціонального, та неестетичного односімейного житла протягом останніх п’ятнадцяти років.

Наша мета — <u>повернути високу якість садибному житлу,</u> запропонувавши фізичним особам-громадянам України зразкові проєкти садибного житла, засновані на українській архітектурній традиції з одного боку, і на сучасних вимогах і тенденціях енергоефективності, екологічності, інклюзивності та безпеки — з іншого.

1.3. Україна вже декілька разів стикалася із пошуками українського архітектурного стилю. Це — і поява українського архітектурного модерну на початку XX століття, і, що для нас актуально, пошуки української ідентичності при повоєнній відбудові після Другої Світової війни. Тоді провідні українські архітектори звернулися до творчого переосмислення українського барокко. Наразі країна знов постала перед викликом пошуку ідентичності в архітектурі. Ми пропонуємо творчо переосмислити один із українських архітектурних стилей — Український Архітектурний Модерн. Цей стиль був заборонений у 1930-ті роки, ця заборона тривала протягом всього періоду існування СРСР, провідні архітектори, які працювали в ньому, такі як Дмитро Дяченко та інші — репресовані за використання українських традицій в архітектурі. Тільки на початку 2000-х років науковці почали грунтовні пошуки і дослідження. Остаточне усвідомлення цінності Українського Архітектурного Модерну прийшло зараз. Так, у 2025 році вийшов репринт книги 1926 року “Проєкти сільського будівництва”, складені за редакцією архітектора Д. Дяченка, з’явилися інші потужні видання, надані у вихідних даних цього Конкурсу.

Ми віримо, що при втіленні зразкові проєкти стануть провідними прикладами (зразками) при забудові і відбудові наших сіл, селищ і міст і зможуть започаткувати нові традиції і ***новий архітектурний стиль української відбудови,*** який відрізнятиме проєкти відбудови після Великої війни за Незалежність і свідчитиме про ідентичність і культурні традиції Українського Народу, втілені в архітектурі житла.

2. Мета конкурсу:

підвищити функціональну, естетичну та технологічну якість індивідуального садибного житла при забудові та відбудові.

3. Задачі конкурсу:

відібрати 6 (шість) зразкових проєктних пропозицій садибних житлових будинків для подальшого використання при забудові та відбудові України;

підкреслити риси української ідентичності в архітектурі з використанням елементів українського стилю — Українського Архітектурного Модерну в сучасній садибній житловій архітектурі України при забудові і відбудові;

виявити сучасні тенденції і підходи до енергоефективної, екологічної, інклюзивної архітектури садибного житла в Україні з урахуванням вимог безпеки та цивільного захисту;

забезпечити громади та власників земельних ділянок якісними архітектурними рішеннями на власний вибір для використання у забудові та відбудові сіл, селищ та міст України.

4. Вид конкурсу

всеукраїнський відкритий архітектурний конкурс ідей.

5. Стадійність конкурсу

конкурс проводиться в один тур (в одну стадію).

6. Об’єкт конкурсного проєктування

Конкурс проводиться в трьох номінаціях.

Номінація 1. Індивідуальний садибний житловий будинок площею **80 кв. м** із господарчою будівлею та елементами благоустрою.

Номінація 2. Індивідуальний садибний житловий будинок площею **120 кв.** м із господарчою будівлею та елементами благоустрою.

Номінація 3. Індивідуальний садибний житловий будинок площею **150 кв.** м із господарчою будівлею та елементами благоустрою.

7. Предмет конкурсного проєктування

Розробити передпроєктні пропозиції індивідуального садибного будинку із господарчою будівлею та елементами благоустрою (територія умовної земельної ділянки під забудову — 0,1 га) у відповідній номінації з використанням елементів українського стилю — Українського Архітектурного Модерну, вимог щодо енергоефективності, екологічності, інклюзивності та безпеки.

8. Кваліфікаційні вимоги до учасників конкурсу:

До участі в конкурсі запрошуються автори, авторські колективи громадян України, які мають вищу освіту в сферах архітектури, архітектурної реставрації, фізичні особи-підприємці, юридичні особи, які мають у своєму складі архітекторів і спеціалізуються на розробленні проєктів об’єктів архітектури.

Архітекторам рекомендується залучати до участі над проєктною пропозицією фахівців у сферах інженерії, екології, ландшафтної архітектури, історії архітектури України, мистецтвознавців.

Участь у конкурсі також відкрита для студентів архітектурних вищих навчальних закладів та молодих спеціалістів.

9. Права та обов’язки суб’єктів конкурсної процедури

9.1. Замовник (організатор) конкурсу:

приймає рішення про проведення конкурсу;

визначає тему, вид конкурсу, терміни його проведення;

встановлює професійний рівень учасників конкурсу та порядок реєстрації учасників;

приймає рішення про необхідність сплати учасниками конкурсу реєстраційного внеску та його розмір;

встановлює винагороди конкурсу, визначає розмір призового фонду конкурсу;

утворює журі та призначає відповідального секретаря конкурсу;

готує конкурсну документацію та організовує її розповсюдження та тиражування;

за необхідності вносить зміни до Програми та умов конкурсу у відповідності до вимог, встановлених Програмою та умовами конкурсу;

за необхідності продовжує термін подачі конкурсних пропозицій у відповідності до Програми та умов конкурсу;

організовує проведення громадського обговорення Програми та умов конкурсу;

залучає до проведення конкурсу професійну саморегулівну організацію в сфері архітектури — Національну спілку архітекторів України — з метою: залучення архітекторів до участі в конкурсі; залучення архітекторів до участі в конкурсі в якості журі; проведення громадського обговорення Програми та умов конкурсу, організації виставок,

оприлюднення проєктних пропозицій; поширення інформації про проведення конкурсу; отримання консультацій; офіційної підтримки конкурсу.

залучає до проведення конкурсу асоціації місцевого самоврядування для участі в журі конкурсу та популяризації результатів конкурсу;

погоджує Програму та умови конкурсу із членами журі конкурсу;

погоджує Програму та умови конкурсу із Національною спілкою архітекторів України;

затверджує Програму та умови конкурсу;

оприлюднює на власних медіа ресурсах, у засобах масової інформації та соціальних мережах оголошення конкурсу;

розглядає заяви бажаючих взяти участь в конкурсі, приймає рішення про їх допущення (недопущення) до участі у конкурсі (на етапі реєстрації на участь в конкурсі);

організовує реєстрацію учасників, надає їм конкурсну документацію;

організовує приймання проєктних пропозицій;

організовує виставки та публічне оприлюднення результатів конкурсу;

забезпечує надання приміщень для роботи журі, відповідального секретаря конкурсу, приймання та тимчасового зберігання проєктних пропозицій, проведення їх виставок;

здійснює фінансування витрат, пов'язаних з проведенням конкурсу, виплачує премії переможцям;

забезпечує використання проєктних пропозицій у спосіб, який визначено в оголошенні про проведення конкурсу і його умовах.

Замовник конкурсу не має права змінювати рішення журі конкурсу.

Замовник конкурсу зобов'язаний виплатити всі грошові премії, передбачені умовами конкурсу. Зміна кількості премій та їх розміру можливі лише за рішенням журі конкурсу у разі, коли кількість поданих на конкурс проектів дорівнює або є меншою від кількості премій.

Замовник конкурсу: ГС «Бізнес за партнерство», контакт відповідального секретаря конкурсу: Олександра Савельєва, тел. +380 98 366 2347, e-mail: oleksandra.savelieva@bfp.org.ua

***9.2. Відповідальний секретар конкурсу**:*

Є секретарем журі і бере участь у його засіданнях без права голосу.

Відповідальний секретар конкурсу: Олександра Савельєва

9.3. Члени журі конкурсу:

погоджують Програму та умови конкурсу;

беруть участь в засіданні членів журі конкурсу;

з числа своїх членів обирають голову журі конкурсу;

відхиляють проєктні пропозиції, подані із порушенням строків; такі, що порушили анонімність та такі, які не відповідають вимогам Програми та умов конкурсу;

приймають рішення щодо рейтингу проєктних пропозицій та розподілу премій та інших видів винагород;

підписують рішення журі щодо розподілу премій;

Рішення журі є остаточним і не може бути змінено, в тому числі й замовником конкурсу.

До складу журі не можуть входити пов’язані особи та такі, які в зв'язку з виконанням трудових обов'язків безпосередньо підпорядковані і підконтрольні один одному.

Члени журі не мають права брати участь у конкурсі.

Члени журі не можуть залучатися до участі в подальшій роботі над премійованою (зразковою) проєктною пропозицією.

Члени журі не мають права розголошувати будь-які відомості, пов'язані з розглядом проєктних пропозицій і присудженням премій та консультувати учасників.

Голова журі має вирішальний голос у випадку рівного розподілу голосів.

9.3.1. Голова журі:

головує на засіданні журі;

забезпечує дотримання процедури засідання журі;

перевіряє дотримання конкурсними пропозиціями вимог Програми та умов конкурсу;

підписує протокольне рішення підбиття підсумків конкурсу спільно із відповідальним секретарем конкурсу та рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород спільно з іншими членами журі;

представляє журі після підведення підсумків конкурсу.

9.4. Учасники конкурсу

Участь у конкурсі беруть окремі фахівці-автори (фізичні особи) або авторські колективи (у тому числі у складі юридичних осіб або фізичних осіб-підприємців за умови обов'язкового зазначення прізвищ усіх фізичних осіб-авторів проєкту), професійний рівень яких відповідає встановленим замовником конкурсу кваліфікаційним вимогам.

У разі подання проєкту авторським колективом його учасники визначають уповноваженого представника (лідера колективу), який діє від імені всіх співавторів на підставі нотаріально засвідченої угоди між ними (у т.ч. щодо договорів про права інтелектуальної власності та отримання премії) або довіреностей. Усі співавтори несуть солідарну відповідальність за дотримання вимог Програми та умов конкурсу.

Подаючи пропозицію, учасник гарантує, що проєкт є оригінальним твором, не порушує прав третіх осіб (у т.ч. прав роботодавців на службові твори), і учасник має повне право розпоряджатися майновими правами на

нього. Технічні фахівці, які не зробили творчого внеску в архітектурне рішення, співавторами не визнаються.

Учасниками конкурсів не можуть бути члени журі, відповідальний секретар конкурсу, замовник конкурсу, організатор конкурсу, а також пов'язані з ними особи та особи, які готували конкурсну документацію.

10. Залучення громадян

Залучення громадян до конкурсної процедури здійснюється у наступному порядку.

На етапі формування конкурсної документації шляхом організації громадського обговорення проєкту Програми та умов конкурсу — не пізніше, ніж за два тижні до затвердження Програми та умов конкурсу замовником. Громадське обговорення Програми та умов конкурсу триватиме два тижні з моменту оголошення конкурсу і початку реєстрації учасників. ***Пропозиції та зауваження до Програми та умов конкурсу надсилаються на e-mail: contest@bfp.org.ua з 25 листопада до 9 грудня 2026 року включно.*** Відповідальний секретар конкурсу узагальнює надані зауваження та пропозиції і передає їх членам журі на узгодження. У випадку спірних питань замовник звертається до Конкурсної комісії НСАУ.

Також залучення громадян відбувається на етапі підбиття підсумків конкурсу шляхом презентації проєктів-переможців (премійованих (зразкових) проєктних пропозицій) на виставці проєктних пропозицій, поданих на конкурс, та на додаткових виставках переможців конкурсу в регіонах.

11. Конкурсна документація

Конкурсна документація складається з цієї Програми та умов конкурсу та вихідних даних конкурсу, вказаних в цій Програмі та умовах конкурсу.

12. Завдання на проєктування

Учасник конкурсу має обрати номінацію (-ї), до якої (-іх) подається проєктна пропозиція.

Учасник конкурсу може подати не більше однієї проєктної пропозиції до кожної з трьох номінацій конкурсу (загалом не більше трьох проєктних пропозицій на конкурс).

Учасники конкурсу мають представити архітектурні рішення комплексу споруд в умовній садибі площею 0,1 га (10 соток), призначених для індивідуального садибного житла при розташуванні в умовному селі, селищі, невеликому місті.

Офіційна мова конкурсу — українська.

***12.1. Архітектурні рішення мають включати**:*

1. Розпланування умовної садиби площею 0,1 га із розташуванням об’єктів. Пропорції ділянки, орієнтація по сторонам світу, під'їзди та складність рельєфу обираються на розсуд учасника конкурсу
2. Ландшафтний план
3. Садибний житловий одноквартирний будинок площею 80 кв.м/120 кв.м/150 кв.м (в залежності від номінації, до якої подається проєктна пропозиція)
4. Господарчу споруду, яка містить літню кухню та господарче (-і) приміщення
5. Вхідну групу до садиби: ворота, хвіртка, паркан
6. Місце для родинного відпочинку (альтанка або веранда/тераса)
7. Інші елементи благоустрою на вибір учасника.

Вимоги до архітектурних рішень: функціональність, відповідність нормам технічного регулювання (ДБН), творче переосмислення українського архітектурного стилю — Українського Архітектурного Модерну, гармонійна об’ємно-просторова композиція будівель і споруд, художня якість рішень.

12.2. Соціальні вимоги та економічні вимоги: взяти до уваги загальні демографічні тенденції та економічний стан суспільства під час війни, запропонувати малобюджетні рішення.

Врахувати перевагу використання локальних будівельних матеріалів (які виробляються в Україні) з метою підвищення екологічності житла та зниження вартості будівництва.

12.3. Інженерно-технічні вимоги: в проєктній пропозиції передбачити найпростіше укриття; виконати вимоги ДБН щодо інклюзивності та елементів універсального дизайну; запропонувати засоби енергонезалежності; виконати вимоги ДБН з енергоефективності. Виконання вимог до будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії буде вважатися додатковою перевагою.

Передбачити оптимальне (раціональне) використання будівельних матеріалів.

13. Необхідна деталізація розробки, склад, масштаб і формат, розміри креслень та інші вимоги до оформлення матеріалів, які подаються на конкурс

Стадія проєктування: передпроєктна пропозиція.

13.1. Склад проєктної пропозиції:

На кожну проєктну пропозицію учасник має подати наступні ***графічні та текстові матеріали:***

- **2 (два) вертикальних планшети** формату А0
- **Пояснювальну записку** (не більше 3 аркушів А4), кегль шрифта— 14, шрифт — Helvetica

Графічні та текстові матеріали подаються в друкованому та цифровому вигляді.

Планшет із графічними матеріалами має мати тверду основу для зручності експонування на виставці.

13.2. Вимоги до цифрового вигляду матеріалів:

- Планшети в форматі .pdf із роздільною здатністю 300 dpi
- Пояснювальна записка в форматі .doc

13.3. Склад і масштаб креслень:

- генплан умовної садиби (0,1 га) у М 1:200
- ландшафтний план садиби у М 1:200
- поповерхові плани житлового будинку (один поверх М 1:50, інші можливі у М 1:100)
- фасади житлового будинку (чільний фасад М 1:50, інші можливі у М 1:100)
- розріз(-и) житлового будинку М 1:100
- план і фасад господарчої споруди, місця родинного відпочинку М 1:50-1:100)
- фасади вхідної групи до садиби М 1:50
- елементи благоустрою (масштаб на розсуд учасника)
- візуалізація архітектурних рішень
- техніко-економічні показники будівель і споруд (кв. м)
- принципова схема інженерно-технічних рішень

13.4. Вимоги до оформлення проєктних пропозицій

Проєктні пропозиції подаються анонімно. Учасники конкурсу не розкривають інформації про свою участь у конкурсі до офіційного оголошення результатів конкурсу.

На всіх матеріалах проєктної пропозиції в верхній частині планшету розміщується назва конкурсу: ***“RESET: НОВА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНСЬКОГО МОДЕРНУ”***, в правому верхньому куті проставляється ***девіз у формі одного слова українською мовою (назва проєктної пропозиції). Слово обирається на розсуд учасника***. На всіх матеріалах проєктної пропозиції не має бути розміщено жодних ознак (підписів, імен, контактів, логотипів), які могли би ідентифікувати авторів.

Проєктні пропозицій, які порушуватимуть анонімність, будуть відхилені членами журі та не будуть брати участь в оцінюванні.

13.4.1. Використання інструментів штучного інтелекту при розробці проєктної пропозиції

Допускається використання інструментів штучного інтелекту при оформленні авторських проєктних рішень. Не допускається жодне таке використання при генерації проєктних рішень.

14. Критерії оцінки проєктних пропозицій:

функціональність;

об’ємно-просторове рішення;

художня якість архітектурних рішень;

вдале творче переосмислення Українського Архітектурного Модерну;

енергоефективність та енергонезалежність;

екологічність у використанні притаманних українській будівельній традиції матеріалів;

раціональне використання будівельних матеріалів та опорядження;

безпека та цивільний захист;

інклюзивність.

15. Зміни до Програми та умов конкурсу

Замовник конкурсу може внести зміни до Програми та умов конкурсу лише у виключному порядку і тільки протягом першої третини терміну, встановленого для розроблення проєктних пропозицій, за умови погодження цих змін членами журі, в тому ж порядку, в якому він був оголошений та з обов’язковим повідомленням про такі зміни всіх учасників конкурсу.

16. Оголошення конкурсу

Оголошення конкурсу відбувається на офіційному веб-сайті замовника https://bfp.org.ua/reset2026 **Публічне оголошення конкурсу відбудеться 25 листопада 2026 року на Всеукраїнській архітектурній прем’єрі «Нова архітектура відбудови України: від національних традицій до сучасних рішень» в Будинку Архітектора, м. Київ, вул. Б. Грінченка, 7.**

Оголошення конкурсу є датою початку реєстрації учасників на конкурс.

17. Адреси і телефони для контактів з відповідальним секретарем конкурсу

Відповідальний секретар конкурсу: Олександра Савельєва, тел. +380 98 366 2347, e-mail: oleksandra.savelieva@bfp.org.ua, 04080, м. Київ, вул. Кирилівська, буд. 82, оф. 256.

18. Склад журі конкурсу:

1. **Ганна Бондар** — архітектор, мистецтвознавець, член-кореспондент Української Академії Архітектури, Заслужений архітектор України, віце-президент Національної спілки архітекторів України

2. Анна Бородкіна — директорка та головна архітекторка архітектурного бюро BORODKIN architects

3. **Вадим Вадимов** — архітектор, професор, дійсний член Української Академії Архітектури, Заслужений архітектор України

4. **Іван Вербицький** — Перший заступник Міністра культури України

5. **Тарас Добрівський —** виконавчий директор Всеукраїнської асоціації об’єднаних територіальних громад

6. **Євген Плащенко** — архітектор, директор Департаменту просторового планування територій та архітектури Міністерства розвитку громад та територій України

7. **Андрій Пучков** — архітектор, член-кореспондент НАМ України, лауреат Державної премії України в бл галузі архітектури, Заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор

8. **Олександр Столовий** — архітектор, головний архітектор проєктів і молодший партнер архітектурного бюро «Архіматика», дослідник просторової організації українського села

9. **Геннадій Фаренюк —** директор ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій», доктор технічних наук, професор

19. Порядок реєстрації учасників конкурсу:

Для реєстрації участі в конкурсі учасник конкурсу заповнює заявку на участь у конкурсі за зразком, наданим в ***Додатку 1*** до цієї Програми та умов конкурсу.

Заявку на участь в конкурсі учасник конкурсу подає на **e-mail: contest@bfp.org.ua до 23.59 3 січня 2026 року за Київським часом.**

Подача заявки на участь у конкурсі є публічним підтвердженням учасника конкурсу про те, що він ознайомлений із Програмою та умовами конкурсу і бере на себе зобов’язання підготувати і подати на конкурс проєктну (-і) пропозицію (-ї) відповідно до Програми та умов конкурсу.

Замовник підтверджує реєстрацію у конкурсі шляхом надання затвердженої конкурсної документації в день початку конкурсного проєктування.

Замовник залишає за собою право відмовити у реєстрації у конкурсі у випадку невідповідності учасника конкурсу кваліфікаційним вимогам, викладеним у Програмі та умовах конкурсу. Остаточний склад авторського колективу учасник конкурсу уточнює у Декларації авторства, наведеній у ***Додатку 2*** цієї Програми та умов конкурсу, за умови збереження незмінним уповноваженого представника (лідера) авторського колективу та дотримання всіма новими співавторами кваліфікаційних вимог і правил щодо відсутності конфлікту інтересів. Декларація авторства підписується всіма зазначеними в ній співавторами та є підставою для зазначення їхніх імен під час оприлюднення проєкту і його подальшого використання. У разі виявлення після розкриття конвертів (дешифрування), що новий співавтор не відповідає кваліфікаційним вимогам або має конфлікт інтересів, проєкт підлягає дискваліфікації.

20. Відповіді на запитання учасників:

Протягом першого місяця з початку конкурсного проєктування учасники конкурсу можуть задавати питання щодо уточнень положень Програми та умов конкурсу. Для цього учасник конкурсу надсилає запитання на e-mail: contest@bfp.org.ua Відповідальний секретар узгоджує проєкт відповіді учаснику із замовником та членами журі конкурсу і надсилає запитання у знеособленому вигляді і відповідь всім учасникам конкурсу протягом трьох днів з моменту отримання питання.

21. Освітня програма

Під час конкурсного проєктування замовник має намір організувати вебінари для архітекторів (в тому числі для учасників конкурсу) на теми: українська ідентичність в архітектурі; енергоефективність та енергонезалежність житла.

Про дати і час проведення вебінарів замовник повідомлятиме учасників на e-mail, вказаний при реєстрації.

22. Приймання проєктних пропозицій:

Проєктні пропозиції у цифровому вигляді надсилаються учасниками конкурсу **до 23.59 3 за київським часом (третього) квітня 2027 року** на e-mail: contest@bfp.org.ua, **проєктні пропозиції у друкованому вигляді** разом із Декларацією авторства відправляються поштовим відправленням на адресу: 04080, м. Київ, вул. Кирилівська, буд. 82, оф. 256. Відправлення має бути здійснено **не пізніше 23.59 за київським часом 3 (третього) квітня 2027 року.**

Декларація авторства, заповнена у відповідності до ***Додатку 2*** цієї Програми та умов конкурсу, подається в заклеєному непрозорому ідентифікаційному конверті, на якому вказаний виключно девіз проєктної пропозиції та слова “Декларація авторства”. Цей конверт вкладається у поштове відправлення і відправляється разом із проєктною пропозицією. На ідентифікаційному конверті не має бути жодних ознак, які дозволяють ідентифікувати автора (-ів).

Проєктні пропозиції вважаються поданими у встановлений строк, якщо їх **відправлено на конкурс або подано особисто не пізніше дати та часу, зазначених в Програмі та умовах конкурсу.** У разі відправлення проєктної пропозиції поштою його автор має зберігати поштову квитанцію.

Відповідальний секретар отримує проєктну пропозицію, розпаковує посилку та знищує зовнішню упаковку, на якій може бути адреса відправника. Ідентифікаційні конверти зберігаються відповідальним секретарем конкурсу у сейфі, доки журі не присудить винагороди та не підпише рішення журі. Після цього голова журі відкриє ідентифікаційні конверти та розкриє особу автора (-ів) переможців конкурсу.

Для інформування авторів про отримані проєктні пропозиції та уникнення непорозумінь із поштовими відправленнями замовник конкурсу розсилає всім зареєстрованим учасникам девізи отриманих проєктних пропозицій та інформує учасників про це. У випадку затримок у поштових відправленнях автор надсилає підтверджуючу поштову квитанцію відповідальному секретарю конкурсу. Засідання журі відбувається після отримання всіх заявлених і підтверджених проєктних пропозицій.

23. Проведення виставок проєктних пропозицій, поданих на конкурс

Відкриття першої виставки проєктних пропозицій проводиться не пізніше, ніж через два тижня після підведення підсумків конкурсу в місті Києві.

На виставці представляються всі подані проєктні пропозиції із вказуванням їхніх авторів, отриманих премій та позначок «зразковий проєкт», окрім тих, хто не надав згоду на розголошення імені автора у випадку неотримання премії у складі Декларації авторства. Такі проєктні пропозиції експонуються без вказування імені автора (-ів).

Громадське обговорення проєктних пропозицій, поданих на конкурс, відбувається у вигляді презентації відзначених проєктних пропозицій (премійовані (зразкові) проєкти) авторами.

Виставка є відкритою до публіки, вхід на виставку є безкоштовним. Виставка триває не менше одного місяця з дня її відкриття.

Інформація про проведення першої виставки оприлюднюється замовником конкурсу на медіа-ресурсах, де було оголошено про конкурс та розсилається всім учасникам конкурсу.

Подальші виставки проєктних пропозицій включатимуть виключно премійовані (зразкові) проєктні пропозиції і відбуватимуться у різних регіонах України протягом одного року після підведення підсумків конкурсу, про що замовник інформує учасників у порядку, встановленому для першої виставки.

24. Порядок роботи журі та підбиття підсумків конкурсу

24.1. Порядок роботи журі

Засідання журі проводиться у терміни, визначені умовами конкурсу, і вважається правомочним за умови участі у ньому не менше двох третин складу журі.

Члени журі зобов'язані зберігати конфіденційність щодо процесу оцінки та думок інших членів журі. Процедура оцінювання проєктних пропозицій має відбуватися в офлайн форматі. Члени журі мають бути фізично присутніми на засіданнях журі.

На початку засідання оголошується відсутність конфлікту інтересів. При наявності потенційного або наявного конфлікту інтересів журі керується пунктом 31 цієї Програми та умов конкурсу.

Голова журі обирається на першому засіданні журі шляхом таємного голосування простою більшістю голосів. Головою журі має бути незалежний фахівець у сфері, до якої відноситься предмет конкурсного проєктування.

Члени журі приймають рішення щодо допуску або недопуску проєктних пропозицій із порушенням програми та умов конкурсу.

У випадку недопуску певних проєктних пропозицій до конкурсу такі проєктні пропозиції експонуються на виставці проєктних пропозицій з позначкою «*Поза конкурсом*».

Перед розглядом проєктних пропозицій журі виключає з їх складу матеріали, не обумовлені Програмою і умовами конкурсу.

Усі проєктні пропозиції обговорюються членами журі та оцінюються ними за рівних умов.

24.2. Процес оцінювання

Журі розглядає кожну проєктну пропозицію окремо, складає короткий список проєктних пропозицій із очевидними перевагами для повторного детального розгляду. Фахові члени журі пояснюють характеристики кожної проєктної пропозиції іншим членам журі, які не є фахівцями відповідної сфери.

Усі рішення журі мають бути обдуманими та обґрунтованими.

Журі обговорює проєктні пропозиції за критеріями, визначеними в Програмі та умовах конкурсу.

Рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород журі має включати рейтинг фіналістів та розподіл оголошених винагород. За необхідності проводиться контрольний огляд проєктних пропозицій перед розподілом винагород.

Рішення журі приймаються консенсусом і затверджуються відкритим голосуванням. У випадку неможливості досягнення консенсусу рішення приймається простою більшістю голосів шляхом відкритого голосування.

У разі рівного розподілу голосів, поданих за проєктну пропозицію, голова журі має право вирішального голосу.

Після підписання рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород відповідальний секретар конкурсу відкриває ідентифікаційні конверти із деклараціями авторства премійованих (зразкових) проєктних пропозицій у присутності голови журі та як мінімум двох членів журі, про що зазначається у протокольному рішенні про підбиття підсумків конкурсу.

Конкурс вважається таким, що відбувся, якщо в ньому взяли участь не менше трьох проєктних пропозицій в кожній номінації конкурсу, які

допущені журі до розгляду, з яких хоча б одному в кожній номінації конкурсу журі вважає за можливе присудити премію.

24.3 Підбиття підсумків конкурсу

Підсумки конкурсу оформляються:

рішенням журі про розподіл премій та інших видів винагород. Рішення журі підписується усіма його членами, що брали участь у засіданні;

протокольним рішенням про підсумки конкурсу. Протокольне рішення підписується головою та секретарем журі.

Рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород передаються замовнику конкурсу не пізніше наступного дня з дати підбиття підсумків конкурсу.

Протокольне рішення про підсумки конкурсу передається замовнику не пізніше ніж за десять днів з дати засідання журі конкурсу.

Члени журі утримуються від публічних коментарів результатів конкурсу допоки не відбудеться офіційне оголошення результатів конкурсу.

Замовник конкурсу має не пізніше одного дня після отримання рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород надіслати всім учасниками конкурсу копію рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород або вказати посилання, де можна його завантажити. За запитом учасника конкурсу замовник надає йому протокольне рішення про підбиття підсумків конкурсу.

Після підбиття підсумків конкурсу замовник конкурсу передає до Національної спілки архітекторів України копію рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород, протокольного рішення про підбиття підсумків конкурсу та цифрові копії премійованих (зразкових) проєктних пропозицій.

25. Кількість, розмір і порядок вручення винагород

В кожній з трьох номінацій конкурсу журі відбирає по дві проєктні пропозиції (**всього шість проєктних пропозицій**), які будуть визнані журі **як “зразкові”**.

В конкурсі призначено **6 (шість) премій, кожна по 10 000,00 грн (десять тисяч грн 00 коп.), якими нагороджуються проєктні пропозиції, визначені журі як “зразкові”.**

Додатково автори **(авторські колективи)** премійованих (зразкових) проєктних пропозицій отримують **авторську винагороду за надання права на використання твору** на умовах публічної ліцензії на використання твору (викладену в ***Додатку 3***) в розмірі **120 500, 00 грн (сто двадцять тисяч п’ятсот грн 00 коп.)** за кожну премійовану проєктну пропозицію.

Замовник несе зобов’язання щодо виплати шести премій та шести авторських винагород у конкурсі.

У разі залучення додаткового фінансування кількість проєктних пропозицій, які будуть відібрані як “зразкові” і підлягатимуть виплаті премії та авторської винагороди, може бути збільшено, про що замовник негайно повідомляє учасників конкурсу та членів журі конкурсу.

Замовник зобов’язується виплатити всі заявлені в умовах конкурсу винагороди протягом трьох місяців після підбиття підсумків конкурсу в розмірі 80% від суми винагороди та 20% після отримання остаточної суми грантових коштів, згідно графіку платежів грантової угоди п.3) та підписання відповідних договорів з авторами (уповноваженими представниками авторських колективів) щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Виплата винагороди здійснюється на банківський рахунок автора (або уповноваженого представника чи кожного із співавторів відповідно до угоди між ними або довіреностей) проєктної пропозиції, яку премійовано (визнано зразковою).

26. Умови сплати податків з отриманих винагород:

Суми премій та авторських винагород, зазначені у пункті 25 цієї Програми, вказані з урахуванням усіх податків і зборів, які підлягають утриманню та сплаті до бюджету відповідно до чинного законодавства України.

Під час виплати премії та авторської винагороди фізичній особі Замовник конкурсу виступає податковим агентом та утримує із нарахованих сум податок на доходи фізичних осіб і військовий збір у порядку та розмірах, встановлених Податковим кодексом України.

У разі виплати премії та винагороди фізичній особі-підприємцю або юридичній особі, такі особи сплачують податки самостійно.

27. Загальний призовий фонд конкурсу:

Загальний призовий фонд конкурсу складає: **783 000,00 (сімсот вісімдесят три тисячі грн 00 коп.)**

28. Умови використання премійованих (зразкових) та порядок повернення і знищення непремійованих і невитребуваних проєктних пропозицій:

Усі майнові права інтелектуальної власності на непремійовані проєктні пропозиції (ті, що не визнані журі «зразковими»), а також на пропозиції з позначкою «*Поза конкурсом*», зберігаються за їхніми авторами у повному обсязі. Використання зазначених проєктів для будівництва чи в інший комерційний спосіб без окремого договору з авторами забороняється.

Подаючи проєктну пропозицію на конкурс, кожен учасник надає Замовнику безоплатний невиключний дозвіл (ліцензію) на використання цифрових копій та зображень проєкту виключно з некомерційною метою популяризації результатів конкурсу, проведення виставок, публікації в каталогах конкурсу (для премійованих (зразкових) проєктних пропозицій) та засобах масової інформації із обов'язковим зазначенням імен авторів. Замовник конкурсу залишає у своєму архіві цифрові копії всіх поданих графічних та текстових матеріалів для документування та подальшої популяризації результатів конкурсу.

Усі оригінали матеріальних носіїв (фізичні планшети, макети тощо) непремійованих проєктних пропозицій і проєктних пропозицій з позначкою "*Поза конкурсом*" підлягають поверненню авторам власним рахунком авторів протягом одного місяця з дня закінчення роботи першої виставки за попереднім запитом авторів.

Після закінчення зазначеного терміну невитребувані авторами матеріальні носії проєктних пропозицій знищуються, про що замовником конкурсу складається відповідний акт.

Використання премійованих (зразкових) проєктних пропозицій здійснюється на умовах публічної ліцензії (***Додаток 3***) та договорів, укладених із їхніми авторами.

29. Реєстраційний внесок у конкурс

Реєстраційний внесок у конкурсі не встановлюється.

30. Публічна ліцензія щодо використання творів з метою публікації проєктних пропозицій

Подача заявки на участь у конкурсі є укладенням безоплатного ліцензійного договору (приєднання), за яким учасник надає Замовнику невиключну ліцензію на весь строк чинності майнових прав та на територію всього світу для некомерційного (інформаційного та популяризаторського) використання проєктних пропозицій, поданих на конкурс (творів архітектури). Ця ліцензія надає право Замовнику, партнерам конкурсу, асоціаціям та органам місцевого самоврядування здійснювати відтворення (друк у каталогах), публічний показ (виставки), розповсюдження примірників каталогів та інтерактивне надання доступу публіці (публікацію) на їхніх сайтах, у медіа та соціальних мережах із обов'язковим зазначенням автора (-ів) та правом технічного форматування зображень для верстки без спотворення архітектурного рішення.

31. Запобігання конфлікту інтересів

Ймовірні конфлікти інтересів між суб'єктами конкурсної процедури — замовником, учасниками конкурсу і членами журі — мають бути виявлені та заявлені до початку конкурсного проєктування.

Конфлікт інтересів може виникнути у суб’єктів конкурсної процедури, які є пов’язаними особами. Для цілей цього конкурсу ***пов’язана особа*** — особа, яка пов’язана трудовими або родинними (сімейними) відносинами. Членами сім’ї вважаються подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, діди, баби, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які постійно проживають разом із пов’язаною особою та ведуть з нею спільне господарство.

Будь-хто, хто працює у замовника або члена журі, будь-яка особа, пов'язана із замовником, організатором, членом журі, а також будь-хто, хто брав участь у підготовці конкурсу (крім участі у фахових та громадських обговореннях), не має права брати участь у конкурсі або консультувати учасників конкурсу.

У відкритих конкурсах учасники несуть відповідальність за скриття конфліктів інтересів, які можуть перешкодити їм брати участь у конкурсі.

Подаючи заявку на участь у конкурсі, учасник конкурсу зобов’язується невідкладно повідомити про наявність конфлікту інтересів або інших обставин, що можуть поставити під сумнів незалежність чи неупередженість відповідної особи.

Члени журі, погоджуючи цю Програму та умови конкурсу зобов’язуються невідкладно повідомити про наявність конфлікту інтересів або інших обставин, що можуть поставити під сумнів незалежність чи неупередженість відповідної особи.

У випадку виявлення конфлікту інтересів з боку учасника (наявність пов’язаних осіб із учасником серед членів журі, співробітників замовника (організатора), відповідальним секретарем, особами, які готували конкурсну документацію), про що було відомо на етапі оголошення конкурсу, проєктна (-і) пропозиція (-ї) такого учасника розглядає(-ю)ться “*Поза конкурсом*”.

На початку засідання всі члени журі мають заявити, що вони не бачили і не брали участь в розробці представлених на конкурсі проєктних пропозицій.

У випадку виявлення конфлікту інтересів з боку члена журі конкурсу (наявність пов’язаних осіб із членом журі серед учасників конкурсу), про що стає відомим під час засідання журі, такий член журі повідомляє про наявний конфлікт інтересів та не бере участі у обговоренні та голосуванні за відповідну проєктну пропозицію. У випадку виявлення конфлікту інтересів між членом журі і учасником конкурсу після підбиття підсумків конкурсу (на етапі розкриття конвертів із Деклараціями авторства) така проєктна пропозиція знімається з конкурсу і розглядається “*Поза конкурсом*”. Премія та статус “зразкового проєкту” переходить до наступного за рейтингом учасника.

Інформація про виявлений конфлікт інтересів під час засідання журі фіксується у протокольному рішенні.

32. Графік проведення конкурсу:

Оголошення конкурсу: 25 листопада 2026 року

Громадське обговорення Програми та умов конкурсу: 25 листопада — 9 грудня 2026 року (включно)

Реєстрація учасників (подача заявок на участь в конкурсі): 25 листопада 2026 року — 23.59 по Київському часу 3 (третього) січня 2027 року

Отримання затвердженої замовником конкурсної документації: 4 січня 2027 року

Конкурсне проєктування: 4 січня — 4 квітня 2027 року

Останні термін подачі проєктних пропозицій — 23.59 по Київському часу 4 (четвертого) квітня 2027 року

Засідання журі конкурсу: в період між 5 квітня — 11 квітня 2027 року

Перша виставка та оприлюднення всіх проєктних пропозицій — квітень-травень 2027 року

виставки у регіонах України (премійовані (зразкові) проєктні пропозиції): червень 2027 року — червень 2028 року за окремим графіком.

33. Наміри щодо подальшого використання проєкту-переможця та зразкових проєктних пропозицій:

33.1. Наміри щодо використання проєктних пропозицій замовником конкурсу

Замовник з некомерційною метою публікує каталог ***премійованих (зразкових)*** проєктних пропозицій, поданих на конкурс, із вказанням авторів та наданої ними для оприлюднення контактної інформації авторів проєктних пропозицій для можливості звернення фізичних осіб-громадян України до авторів щодо замовлення подальших стадій проєктування відповідних проєктних пропозицій.

Замовник конкурсу має намір подальшої популяризації премійованих (зразкових) проєктних пропозицій, поданих на конкурс шляхом розміщення каталогів премійованих (зразкових) проєктних пропозицій на власних медіа-ресурсах, медіа-ресурсах асоціацій місцевого самоврядування, органів місцевого самоврядування, інших інформаційних ресурсах для подальшого використання громадянами України при забудові та відбудові сіл, селищ, міст України, а також проведення виставок і презентацій в різних регіонах України.

Замовник використовує проєктні пропозиції виключно з метою, визначеною в цій Програмі та умовах конкурсу.

33.2. Подальше використання премійованих (зразкових) проєктних пропозицій фізичними особами-громадянами України

Відповідно до публічної ліцензії на використання твору фізичні особи-громадяни України мають право безкоштовно використовувати з некомерційною метою премійовані (зразкові) проєктні пропозиції (твори архітектури) шляхом втілення у вигляді будівель, споруд, елементів благоустрою в складі індивідуального садибного житла для власного проживання та публікації фотографій збудованих будівель, споруд та елементів благоустрою. При необхідності замовлення подальших стадій проєктування громадяни України звертаються до авторів відповідних проєктних пропозицій самостійно і здійснюють замовлення подальших стадій проєктування на договірних засадах.

Публічна ліцензія на використання твору з метою втілення у вигляді будівлі для фізичних осіб надається на весь строк дії авторського права на твір на території України.

Ліцензія припиняється у випадку виходу за її межі, зокрема, при використанні відповідних творів архітектури юридичними особами, при зміні твору без письмової згоди автора (-ів), розташуванні об’єкту поза межами території України, інших випадках, не врегульованих публічною ліцензією.

Автор (-и) проєктної пропозиції, відзначеної журі як премійованої (зразкової), погоджується на те, що його проєктна пропозиція може бути використана більше, ніж один раз, і надає право використання його проєктної пропозиції (твору архітектури) через публічну ліцензію на використання твору за умови виплати автору (-ам) авторської винагороди для можливого відтворення у вигляді будівлі будь-якою фізичною особою на території України в цілях будівництва власного індивідуального садибного житла.

Використання таких творів фізичними та юридичними особами для будівництва комерційного житла (забудова котеджних містечок, забудова житлових районів, будівництво житла з метою продажу чи здачі в оренду тощо) може бути здійснена виключно за умови окремого дозволу автора (-ів) на договірних засадах.

Публічна ліцензія відповідно до умов цього конкурсу не розповсюджується на використання зразкових проєктних пропозицій фізичними та юридичними особами в цілях, які не підпадають під умови публічної ліцензії. Таке використання без дозволу автора (-в) вважатиметься порушенням авторських прав автора (-ів).

У випадку необхідності розроблення подальших стадій проєктування автор премійованого (зразкового) проєкту має переважне право на участь в цій роботі на договірних засадах. Для цього фізична особа, яка має намір замовити подальші стадії проєктування премійованого (зразкового) проєкту, має звернутися до автора (-ів) цієї проєктної пропозиції.

34. Режим охорони авторського права учасників конкурсу

Проєктна пропозиція є об’єктом авторського права відповідно до закону. В конкурсі визнається презумпція авторства. **Відносини між співавторами мають бути визначені договором між співавторами.**

Усі особисті немайнові права належать автору (співавторам) проєктних пропозицій.

Майнові права на твір належать його авторові (співавторам).

Майнові права на об'єкт архітектури як об'єкт авторського права, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (службовий твір), належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або в якої він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором.

На момент подачі проєктної пропозиції (твору архітектури) на конкурс учасник конкурсу має врегулювати всі питання щодо майнових авторських прав з співавторами, роботодавцем тощо та мати необхідний обсяг майнових прав для надання публічної ліцензії відповідно до умов конкурсу.

Використання твору здійснюється виключно з дозволу суб’єкта авторського права.

Учасники конкурсу, подаючи заявку на участь в конкурсі, погоджуються із умовою конкурсу надати дозвіл (публічну ліцензію) на використання їхньої проєктної пропозиції (твору архітектури) шляхом відтворення у вигляді будівлі будь-якою фізичною особою-громадянином України на умовах авторської винагороди у випадку, якщо їхня проєктна пропозиція буде визначена як премійована (зразкова).

Особа, яка використовує твір на відповідно до публічної ліцензії на використання твору, зобов’язана дотримуватися визначених суб’єктом авторського права умов, на яких її було видано.

Фізичні особи-громадяни України, які мають намір використовувати премійовані (зразкові) проєктні пропозиції шляхом відтворення у вигляді будівлі, мають дотримуватися архітектурних, об’ємно-просторових, художніх складових відповідного твору.

У випадку потреби у внесенні змін, розробки проєкту прив’язки, розробки подальших стадій проєктування, консультацій тощо відповідна фізична особа-громадянин України має звернутися до автора (-ів) твору.

Архітектор, який не є автором відповідного премійованої (зразкової) проєктної пропозиції, та діє за дорученням замовника будівництва, може приступити до виконання робіт по розробці подальших стадій проєктування, внесення змін до премійованої (зразкової) проєктної пропозиції, та проєкту прив’язки виключно за умови незмінності архітектурно-художніх та об’ємно-просторових рішень автора (-ів), а у разі необхідності внесення змін до твору, виключно після отримання

письмового дозволу автора (-ів) премійованої (зразкової) проєктної пропозиції та досягнення домовленостей про характер співпраці та розподілу авторських майнових прав.

Підписана автором (-ами) або уповноваженим представником авторського колективу публічна ліцензія на використання твору подається разом із Декларацією авторства відповідно до умов цього конкурсу за зразком, наданим в ***Додатку 3.***

35. Режим вирішення спорів:

Спори, пов'язані із конкурсною процедурою розглядаються у встановленому законодавством порядку.

У випадку необхідності суб'єкти конкурсної процедури можуть звернутися до Конкурсної комісії НСАУ для вирішення спору в досудовому порядку.

Публікація Програми та умов конкурсу є публічним зобов'язанням замовника здійснити всі дії, вказані в Програмі та умовах конкурсу.

Вихідні дані конкурсу

Джерела про Український архітектурний модерн:

А. Пучков. Український архітектурний стиль. — К.: Родовід, 2025, 276 стор., іл.

Проєкти сільського будівництва/за ред. Д. Дяченка. — К.: ФОП Ямчинський, 2025, 80 стор., іл.

А. Власенко, С. Степанова. Сад українського модерну. — Київ-Харків: Архістратиг, Видавець Олександр Савчук, 2025, 500 стор., іл.

Василь Кричевський: орнаментні композиції : *альбом* / передм. М. Р. Селівачов, А. О. Пучков ; упоряд. О. О. Савчук. — Харків : Видавець Олександр Савчук, 2023. — 312 с. : 220 іл.

Василь Григорович Кричевський : хрестоматія. *Том I. 1891–1943 рр.* / передм. І. О. Ходак ; упорядн. тому О. О. Савчук. — Харків : Видавець Савчук О. О., 2016. — 532 с., 472 іл. — Серія «Слобожанський світ». Випуск 10.

Василь Григорович Кричевський : хрестоматія. *Том II. 1943–1976 рр.* / упорядн. тому О. О. Савчук. — Харків : Видавець Савчук О. О., 2020. — 464 с., 236 іл. — Серія «Слобожанський світ». Випуск 15.

Чепелик В. В. Український архітектурний модерн / упоряд. З. В. Мойсеєнко-Чепелик. — Київ: КНУБА, 2000. — 196 с.

Зберегти не можна втратити. Спадок Сластьона. (відео) https://www.youtube.com/watch?v=U7OizAjl2VU

Сторінки і групи в соціальних мережах, присвячені архітектурі українського модерну:

Школи Лохвицького земства

Сад українського модерну

Український архітектурний модерн

Джерела з технічного регулювання

ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення»

ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»

ДБН В.2.2-40:2018 “Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення"

ДБН В.1.2-7:2021 "Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека"

Нормативні документи з енергоефективності

ДБН В.1.2-11:2021 «Основні вимоги до будівель і споруд. Енергозбереження та енергоефективність»

ДБН В.2.6-31:2021 «Теплова ізоляція та енергоефективність будівель»

ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування»

Мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель, затверджені наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 27 жовтня 2020 року № 260.

Під час розроблення проєктних рішень для будинків із близьким до нульового рівнем споживання енергії учасникам рекомендується враховувати положення наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 6 лютого 2025 року № 168 «Деякі питання запровадження вимог до будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії». Альбоми технічних рішень огороджувальних конструкцій для ключових вузлів. Альбом Технічних Рішень створено на підтримку впровадження НАКАЗу № 168 Мінрозвитку "Деякі питання запровадження вимог до будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії", для застосування при проєктуванні, будівництві та сертифікації енергетичної ефективності будівель з близьким до нульового рівнем споживання енергії а також будівель, що підлягають термомодернізації.